

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWA

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
- wychodni co sobota -

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI (P. K. O.)

W 1936 ROKU

Dalszy rozwój we wszystkich działach

Na konferencji prasowej, która odbyła się w P. K. O. w dniu 21 b. m., p. prezes dr. Henryk Gruber zobrazował dokładnie działalność P. K. O. w 1936 r. Z przemówienia tego wynika, iż P. K. O. w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie.

Poniżej przytaczamy w skróceniu przemówienie dra. Grubera wygłoszone na konferencji. Przemówienie to pozwoliło sobie uzupełnić niektórymi ustępami mowy, wygłoszonej uprzednio t. j. 14 b. m. na posiedzeniu Rady Zawiadawczej P. K. O.:

Podczas konferencji prasowej p. prezes udzielał wyjaśnień we wszelkich kwestiach, poruszanych przez przedstawicieli prasy.

Rok 1936 upłynął pod znakiem intensywnego ożywienia gospodarczego narodowych. Również i u nas wprowadzenie ograniczeń dewizowych podyktowane zostało koniecznością ochrony gospodarstwa narodowego. Wprowadzenie ograniczeń dewizowych przecięło nieuzasadniony w naszych warunkach pęd do tezauryzacji i przyczyniło się znakomicie do uspokojenia na rynku pieniężnym. W konsekwencji tego stanu rzeczy notujemy w roku sprawozdawczym ogólny wzrost obrotów, a zwłaszcza wzmoczenie ruchu budowlanego oraz związanych z nim przemysłów. Najważniejszymi niewątpliwie wydarzeniami ubiegłego roku było odejście od parytetu złota szeregu krajów europejskich, co samo przez się spowodowało rozpadnięcie się bloku złotego. Pewnego rodzaju surogat porozumienia walutowego zawarty został między Francją, Anglią i Stanami Zjednoczonymi, w celu wzajemnego regulowania kursów walut na gruncie utworzonego w tym celu funduszu interwencyjnego. Wytworzone w ciągu ostatnich lat nowe zasady wymiany dóbr, kapitałów i — jeśli chodzi o zagadnienie emigracji — ludzi, zdają się raczej ograniczać międzynarodową swobodę w tym kierunku niż ją rozluźniać. Tym niemniej z całą pewnością da się stwierdzić, że w skali ogólnoswiatowej nastąpiła w 1936 r. poprawa sytuacji gospodarczej z wyraźną tendencją do kontynuacji tego stanu rzeczy. Poprawa ta przejawiała się — jak wyżej zaznaczono — również i w Polsce. Gdy zrównoważony budżet Państwa otworzył nowe możliwości inwestycyjne, Rząd przystąpił do realizacji czteroletniego planu, którego sfinansowanie oparto na sprecyzowanych i realnych podstawach. Jeśli w pewnych miesiącach, a zwłaszcza w październiku bezpośrednio po dewaluacji franka fr. dał się odczuć odpływ wkładów z instytucji finansowych, to w rezultacie sumy te weszły do obrotów gospodarczych, wzmacniając ich tempo. Ostatnie

miesiące ub. r. zanotowały ponowny przyrost wkładów w instytucjach finansowych.

Analizując sytuację finansową r. 1936 z punktu widzenia P. K. O. musimy podkreślić, że dezorientacja, jaka miała miejsce na naszym rynku pieniężnym w niektórych miesiącach roku sprawozdawczego, wywołana została wypadkami o charakterze zewnętrznym i nie wpłynęła ujemnie na działalność naszej instytucji.

Pomimo niekorzystnych warunków, jakie się wytworzyły w roku 1936 na naszym rynku pieniężnym w związku z wydarzeniami finansowymi na rynkach zagranicznych, działalność P. K. O. rozwijała się nadal pomyślnie.

Działalność oszczędnościowa.

Jak wynika z ogólnego kształtowania się ruchu wkładów oszczędnościowych w ciągu roku sprawozdawczego, wahania ich okazały się szczególnie czule na wszelkie przejawy sytuacji światowej. Miesiące styczeń i luty przynoszą nadwyżkę, marzec, kwiecień i maj kształtują się ujemnie, miesiące czerwiec i lipiec — jako miesiące najbliższe po wprowadzeniu ograniczeń dewizowych — przynoszą pewne uspokojenie, które przejawia się w przyptywie wkładów. Miesiąc sierpień zaznacza się nieznacznym odpływem, wrzesień przynosi znowu wzrost. Miesiąc październik — na skutek załamania się walut bloku złotego — przynosi odpływ. Psychoza niepewności trwa jednak krótko, już bowiem listopad, a następnie grudzień wykazują dość znaczną nadwyżkę wkładów.

Ogólna suma wkładów wzrosła w roku 1936 w porównaniu z rokiem poprzednim o zł. 13.981.942.60 i osiągnęła sumę 895,7 miln. zł. Osiągnięta ogólna suma wkładów stawia P. K. O. na pierwszym miejscu pośród zespołów instytucji finansowych w Polsce. Instytucja nasza gromadzi około 1/3 globalnej sumy wkładów w Polsce.

Dział oszczędnościowy wykazuje w roku sprawozdawczym nieznaczną różnicę wkładów, wynoszącą 13 miln. zł., co przypisać należy w dużym stopniu odpływowi wkładów większych, które wykazywały tendencję do inwestycji i przeszły na wkłady czekowe, które wykazały wzrost o 29,6 miln. zł. Zjawisko to uważać należy w zasadzie za pożyteczne, gdyż po to gromadzi się wkłady, aby po dojrzeniu do sum większych można je było zużyć na budowę domu, nabycie ziemi, lub założenie przedsiębiorstwa. W tej mierze PKO spełnia więc swą rolę.

(dalszy ciąg na str. 2-ej).

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

(dalszy ciąg)

Ogólna suma wkładów oszczędnościowych osiągnęła na koniec 1936 r. sumę 663,7 miln. zł. Liczba książeczek oszczędnościowych wzrosła w roku sprawozdawczym o prawie 400 tys., osiągając na koniec r. 1936 2 287.000. W ten sposób jedna książeczka PKO przypada na 15-tu mieszkańców.

Obrót czekowy.

Stan wkładów na kontach czekowych wynosił na ultimo roku sprawozdawczego 231,9 m ln. zł., a więc w porównaniu z końcowym stanem z 1935 r. wzrosł o 29,6 miln. zł.

Z ogólnej sumy obrotu czekowego w wysokości 28,1 milrd. zł. na obrót gotówkowy przypada 6,8 milrd. zł., zaś na obrót bezgotówkowy 21,3 milrd. zł.

W obrocie czekowym globalna suma obrotów wzrosła o 576 milionów zł. i wynosiła 28,1 miliarda zł. Wzrost wykazuje również liczba kont czekowych, mianowicie o 1.490 do liczby 77.991 kont.

Aby ocenić tempo rozwojowe liczby oszczędzających, należy cofnąć się do r. 1924, gdy liczba oszczędzających wynosiła zaledwie 58 tys. W ramach ubiegłego okresu dadzą się wyodrębnić wyraźnie 3 fazy: pierwsza od 1924 — 1927 r., gdy linia przyrostu oszczędzających, aczkolwiek wzrastająca, nie przekracza 66 tys. książeczek rocznie, a przeciętnie wynosi około 40 tys., druga faza od 1928 — 1933 r., kiedy poziom przyrostu znacznie się podnosi, wykazując przeciętnie rocznie przeszło 160 tys. nowych książeczek; oraz okres od 1934 r. do roku ubiegłego, w którym linia przyrostu podnosi się jeszcze silniej w górę, a jego przeciętna wynosi około 380 tys. książeczek rocznie. Gdy 12 lat temu jedna książeczka P.K.O. przypadała na 570 mieszkańców, to w roku ubiegłym jedna książeczka P. K. O. przypada już na 15 mieszkańców.

Wychowawcza akcja krzewienia oszczędności wśród młodzieży szkolnej uczyniła w roku sprawozdawczym znaczny krok naprzód, czego dowodem jest wzrost liczby szkolnych kas oszczędności, opartych o naszą instytucję, o przeszło 3.000 do liczby 11.000, skupiających około 1½ miliona młodzieży.

Wydane w kwietniu 1935 r. książeczki premii III serii cieszyły się tak wielkim powodzeniem, że nie tylko pierwszy ich nakład, ale i drugi, wydany pod koniec 1935 r., wyczerpany został w krótkim przeciągu czasu. W drugiej połowie 1936 roku wydana została już seria IV.

W październiku roku sprawozdawczego wprowadziliśmy pełny obrót czekowy w Oddziale Łódzkim. W ten sposób mieszkańcy łódzkiego okręgu przemysłowego mają możliwość dysponowania na miejscu saldem na kontach czekowych. Ponadto uruchomiliśmy w Oddziale wileńskim częściowy obrót czekowy, naskutek czego nasi klienci w Wilnie dysponują na miejscu saldem gotówkowym, prowadzonym w Centrali.

Działalność ubezpieczeniowa.

Dynamika rozwojowa działu ubezpieczeń na życie wykazuje zarówno wzrost liczby polis jak i sumy ubezpieczenia. W ciągu 8½ lat jego istnienia osiągnęliśmy 125 tysięcy polis ubezpieczeniowych na ogólną sumę ubezpieczenia 183,7 miln. zł. Fakt stałego przyrostu liczby polis ubezpieczeniowych dowodzi zrozumienia przez szerokie warstwy społeczeństwa potrzeby zabezpieczenia się na starość. Ten typ ubezpieczeń najbardziej odpowiada sferom średnio zamożnym; szereg ułatwień stosowanych przy ich zawieraniu wpływa niewątpliwie na popularyzację tej formy przeczorności życiowej.

Działalność kredytowa.

Akcja kredytowa PKO, prowadzona drogą skupu papierów o stałym oprocentowaniu, a więc akcja alimentowania życia gospodarczego tanim kredytem długoterminowym wyrażała się w r. 1936 sumą 696,1 miln. zł., a łącznie z Działem Ubezpieczeń na życie — 723,9 miln. zł. W roku sprawozdawczym udzielono za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego na finansowanie akcji budownictwa mieszkaniowego zł. 46.480.000, na inwestycje komunikacyjne złotych 12.600.000 oraz na inwestycje komunalne zł. 4.461.000. Szczegółowe zestawienie portfeli papierów wartościowych PKO wykazuje że na papiery emitowane przez państwo i instytucje kredytu długoterminowego na cele gospodarcze przypada 88,1% portfela, zaś na papiery państwowe o charakterze skarbowym, względnie budżetowym 11,9%.

Kredyty krótkoterminowe, do których zaliczamy kredyty na zastaw papierów wartościowych, skup weksli i akceptów, kredyty wek-

słowe oraz pożyczki hipoteczne i na zastaw polis, wzrosły łącznie o 5,6 miln. zł., osiągając na koniec roku sprawozdawczego 43,1 miln. zł. Na uwagę zasługuje również zapoczątkowana w tym roku akcja kredytowania drobnego kupiectwa, która ze względu na dogodne warunki spotkała się z wielkim uznaniem ze strony zainteresowanych sfer.

Wartość lokat w nieruchomościach PKO, łącznie z Działem Ubezpieczeń na dzień 31.12 1936 r. wynosiła 47,5 miln. zł. Łączna suma lokat PKO w papierach wartościowych, kredytach krótkoterminowych i nieruchomościach wynosiła na koniec roku sprawozdawczego 814,5 miln. zł. wzrosła więc w porównaniu z r. 1935 o 62,3 miln. zł.

W roku bieżącym rozpoczęliśmy budowę gmachu dla Oddziału w Wilnie przy ulicy Mickiewicza 16. Również w trakcie budowy jest dom mieszkalny we Lwowie przy ul. Kochanowskiego 8. Budowa gmachu dla Oddziału PKO. w Poznaniu ma się ku końcowi i gmach zostanie oddany do użytku na wiosnę roku bieżącego. Ponadto na pomieszczenie biur naszego Oddziału w Łodzi nabyliśmy gmach przy ul. Kościuszki 15.

Pogotowie kasowe

Aktywa pierwszego stopnia płynności utrzymywane były stale na wysokim poziomie i w r. 1936 wynosiły one około 27% powierzonych kapitałów.

Interesy komisowe

Operacje w dziale przekazów zagranicznych kształtują się nadal pomyślnie, i to pomimo zaostrzonych ograniczeń dewizowych w różnych krajach. Ilość zleceń załatwionych w tym dziale wynosiła w roku sprawozdawczym 181.212 na ogólną sumę 46,6 miln. zł. Utworzone w PKO specjalne Biuro Dewizowe załatwiło w okresie sprawozdawczym 4.952 zlecenia.

Dział inkasawekśli przyjął 425 tys. weksli na globalną sumę 61,5 miln. zł., w porównaniu zatem z rokiem poprzednim dział ten wykazuje wzrost weksli inkasowych o 73 tys. sztuk.

W dziale zleceń giełdowych wykonano w roku ubiegłym 10.141 zleceń zakupu i sprzedaży papierów wartościowych i dywidendowych na łączną sumę 18,6 miln. zł., co stanowi 20% ogólnych obrotów papierami wartościowymi i akcjami, dokonanych w r. 1936 na giełdzie warszawskiej. W porównaniu z rokiem poprzednim ilość dokonanych transakcyj wzrosła o 43%.

W związku z konwersją państwowych pożyczek wewnętrznych na 4% Pożyczkę Konsolidacyjną, PKO wydała z tytułu wspomnianej konwersji obligacji Pożyczki Konsolidacyjnej na sumę nominalną zł. 115.800.000.

Dział depozytowy.

Dział depozytowy i skarbiec kasetek depozytowych wykazują w roku ubiegłym dalszy wzrost.

Bank Polska Kasa Opieki.

Bank PKO w chwili obecnej posiada 4 placówki zagraniczne, mianowicie w Paryżu, w Buenos — Aires, w Tel — Aviv'ie oraz Wydział Przekazowy Linii Gdynia — Ameryka w Nowym Yorku. Ruch wkładów w poszczególnych Oddziałach kształtował się niejednolicie, co pozostawało w związku z wydarzeniami, jakie miały miejsce na terenie działalności poszczególnych Oddziałów.

Ogółem suma wkładów pozyskanych przez Bank PKO wynosiła na koniec 1936 r. w przeliczeniu na złote 30.874 tys. zł. Ogólny obrót Banku PKO wraz z jego placówkami zagranicznymi wynosił w roku 1936 około 900 miln. zł. Podkreślić ponadto należy, że akcja Banku PKO posiada dziś znaczenie nie tylko natury gospodarczej, lecz i społecznej. Ochrona emigrantów przed wyzyskiem i nadużyciami, roztoczenie opieki nad ich oszczędnościami stwarza mocną więź moralną i materialną rodaków naszych z Macierzą.

Reasumując powyższe uwagi, widzimy, że działalność PKO sięga dziś do najdalszych zakątków kraju, do wszystkich bez wyjątku sfer społeczeństwa, a także poza obręb naszego kraju, spełniając misję krzewienia idei oszczędności i przeczorności życiowej wśród Polaków, jako zaś dysponent olbrzymich sum, stanowiących własność drobnych ciułaczy, przetwarza je na kapitały, które wracają do obrotów gospodarczych w formie najbardziej dla naszego organizmu gospodarczego przydatnej, pod postacią taniego i przystępnego kredytu długoterminowego.

NAKLADEM GAZETY GIEŁDOWEJ I LOSOWAŃ W OPRACOWANIU RED. M. POLIKIERA
WYSZŁA KSIĘGA

„WYKAZ ZASTRZEŻONYCH POLSKICH PAPIERÓW PROCENTOWYCH”

Nabyć można: w Związku Banków w Polsce, ul. Jasna Nr. 8, w Związku Bankierów w Polsce, ul. Śto-Krzyska Nr. 25, w kancelarii Giełdy Pieniężnej w Warszawie ul. Królewska Nr. 12/14 oraz w Redakcji Gazety Giełdowej i Losowań, Al. Jerozolimska 93 od godz. 16 do 18.

Cena zł. 25.—

Komplety Gazety od 1 lipca 1936 r. są do nabycia w Redakcji.

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie

podaje do wiadomości,

że stosownie do planu konwersji pożyczek i listów zastawnych, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu, z rezerwy, zatrzymanej na wypadek zmniejszenia wierzytelności Towarzystwa przez zastosowanie § 5 zamiast § 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r., o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych, będzie dokonana jednorazowa dopłata do kuponu bieżącego Nr. 25 od listów zastawnych 5⁰/₀ i 4¹/₂⁰/₀ emisji 1925 r., płatnego od 1 lipca r. b. a mianowicie: do kuponu 5⁰/₀ — ¹/₁₀ część wartości kuponu a do 4¹/₂⁰/₀ — ¹/₉ część wartości kuponu.

Dopłaty powyższe nie dotyczą kuponów od 5⁰/₀ listów zastawnych konwersyjnych z 1933 r. (dawnych 8-procentowych).

STAŁA WALUTA I NIESTAŁE CENY

W powszechnym rozumieniu waluta jest stała wtedy, gdy jej ustawowy i faktyczny stosunek do złota jest niezmienny, gdy za jednostkę nominalną w danej walucie można otrzymać pewną niezmienną ilość złota lub dewiz złotych. Ale taka stałość jest czymś zupełnie innym niż stałość siły nabywczej pieniądza, która oznacza, że za jednostkę pieniężną w danej walucie można nabyć niezmienną ilość towarów niezmiennej jakości.

Rzecz prosta, że stałość waluty w stosunku do złota niekoniecznie iść musi w parze ze stałością siły nabywczej tej waluty. Jeżeli np. złoty polski pozostaje w stałym stosunku do złota, mianowicie, w stosunku 5924 zł. 44 gr. za 1 kg czystego złota, nie oznacza to wcale, że za tę sumę złotych można stale nabywać pewną stałą ilość żelaza, cementu czy węgla pewnego określonego gatunku.

W rzeczy samej, gdy ceny światowe w złocie obniżały się, nasz złoty nie przestając być walutą złota zwiększał swą siłę nabywczą, gdyż za niego można było kupować towary po tańszych cenach (w złocie). Tak samo, gdy dana waluta, dotąd stała, ulega deprecjacji w stosunku do złota, jej siła nabywczą niekoniecznie musi spadać. Tak np. kiedy w 1931 roku funt angielski się załamał, jego siła nabywczą na rynku towarowym krajowym pozostała przez długi czas bez zmiany.

Od ustalenia tych ogólnych zasad przejdźmy teraz do rozważenia stałości naszej waluty w obecnych, rzeczywistych warunkach.

Stałość złotego jest, jak wiadomo, utrzymywana przy pomocy reglamentacji dewiz, istnieje zatem tylko dla pewnej ograniczonej ilości dewiz, którą względy gospodarcze, finansowe i inne pozwalają nabywać w bankach.

Kontrola Dewiz wprowadzona została dopiero w końcu kwietnia r. ub. Do tego czasu, wobec z jednej strony, swobody obrotów dewizowych, z drugiej zaś strony, wobec wyższych cen krajowych w porównaniu ze światowymi, odpływ złota nie ustawał. Rząd, który objął władzę we wrześniu, usiłował utrzymać

stałość złotego drogą pośrednią, przy pomocy zrównowżenia budżetu. Równowaga ta była w ogóle potrzebna w celu uporządkowania gospodarki skarbowej, ale była nieodzowna ze względu na walutę: deficyt bowiem prowadził prostą drogą do inflacji pieniądza papierowego i do załamania się złotego.

Usunięcie niedoboru budżetowego w zakresie walutowym nie odniosło skutku, gdyż nie usunęło najważniejszej przyczyny: rozpiętości między cenami polskimi a światowymi, i pierwsze miesiące ubiegłego roku ujawniły taki niepokój i taką niewiarę w utrzymanie się parytetu, że wprowadzenie ograniczeń dewizowych okazało się niezbędnym.

Jakaż była sytuacja złotego pod względem jego siły nabywczej? Jaki był jego stosunek do cen? Czy i w tym zakresie stałość została zachowana? Zaznaczyliśmy już wyżej, że tak nie było. Jakże było w rzeczywistości?

Wskutek tego że Polska była jedynym z kilku krajów, które zachowały dawniejszy parytet, gdy olbrzymia większość świata, ze Stanami Zjedn. i W. Brytanią na czele, waluty swe obniżyły, poziom polskich cen wewnętrznych był wyższy niż poziom cen większości krajów. Była to jedna z głównych przyczyn przewlekłego charakteru naszej depresji gospodarczej i kilkuletnich deficytów budżetowych.

Polska polityka walutowo-gospodarcza miała niesłychanie trudne zadanie, gdyż musiała działać w kierunkach wzajemnie sobie przeciwnych, czynić posunięcia wzajemnie się krzyżujące: musiała utrzymywać stały parytet, czyli wewnętrzne ceny wysokie w porównaniu ze światowymi;

musiała dążyć do wyrównania naszych cen ze światowymi, czyli nasze ceny wewnętrzne obniżać, mogła to zresztą czynić tylko z cenami skartelizowanymi; musiała zrównoważyć budżet, a więc zwiększać dochody i zmniejszać wydatki, t. j. nakładać podatki i obniżać płace, czyli pogłębiać deflację;

musiała dążyć do „aktywizacji gospodarczej“, co jednak nie godziło się z deflacyjnym charak-

terem polityki ogólnej i zresztą — nie udawało się.

Uponoczywość kryzysu w związku z tym kierunkiem deflacyjnym naszej polityki była istotnym źródłem niepokojów walutowego, który wzbierał. Coraz mniej wierzone w trwałość parytetu i ta nieufność jeszcze bardziej nadwątała zapasy kruszczone.

Niepokój wyrażał się w zakupach walut obcych i wartości rzeczowych — nieruchomości, towarów i akcji. Póki trwała swoboda obrotu dewizami, te ostatnie nie mogły drożeć, ale drożały monety złote i wartości rzeczowe. Pomimo stałości waluty, poczęła ona tracić na sile, nabywczej, zwyżka cen bowiem niezmiennym nie była.

Kiedy odpływ złota spotęgował się, wprowadzone zostały ograniczenia dewizowe. Stałość parytetu, stałość kursowa złotego została utrzymana. Ale utrata siły nabywczej w kraju, deprecjacja wewnętrzna pieniądza nie ustawała. Przeciwnie, wzmożła się znacznie. Od maja roku ub. na wolnym nieskartelizowanym rynku ceny podniosły się, ruch inwestycyjny i budowlany, obroty nieruchomościami i ceny ich wzrosły, kursy akcji podążyły w górę.

Tym sposobem tendencje deflacyjne uległy zahamowaniu, a wraz z tym wystąpiły wyraźne oznaki poprawy gospodarczej.

Jeżeli w krótkich słowach zechcemy oznaczyć etapy ostatniej ewolucji walutowej u nas, to musimy stwierdzić:

że polityka deflacyjna mająca

na celu utrzymanie dotychczasowego parytetu wywoływała w opinii nastroje, przeciwne tej stałości, nastroje dewaluacyjne;

że nastroje te były tak przemienne, iż zmusiły do wprowadzenia reglamentacji dewizowej;

że jednak tych nastrojów nie zniszczyła;

że nie mogąc oddziaływać bezpośrednio na kurs złotego skierowały one swe działanie na rynek dóbr rzeczowych deprecjonując siłę nabywczą pieniądza w obrotach wewnętrznie — krajowych;

że jednak ta deprecjacja siły nabywczej pieniądza kryzys przelała i wyzwoliła prąd odradzającej się koniunktury.

Byłoby to ożywienie jednak bardzo krótkotrwałe, gdyż tyczyćłoby jedynie obrotów, ograniczonych terenem wewnątrzno — krajowym. Wobec tego, że zwyżka cen krajowych dokonuje się u nas przy stałej walucie, zwyżka ta miałaby znaczenie zwyżki cen w złocie, a będąc ograniczona tylko terenem polski, doprowadziłaby łatwo do znacznego pogorszenia nierównowagi między cenami krajowymi a światowymi.

Ale, na szczęście, zwyżce u nas towarzyszy jednocześnie haussa cen światowych, wskutek czego wspomniany wzrost nierównowagi został udaremniony. Co więcej, haussa światowa przyczynia się do zwyżki cen u nas. Ta równoczesność u nas i za granicą stanowi gwarancję trwałości poprawy, która jest w roku.

N. L.

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ „EUROPA“

T-wo „Europa“ uchwaliło na ostatnim Walnym Zgromadzeniu w dniu 23 grudnia 1936 r. likwidację, co rozumieć należy w ten sposób, że T-wo nie przyjmuje nowych ubezpieczeń, natomiast wypłaca wszelkie zobowiązania, wypływające z umów ubezpieczenia, jak kapitały poś-

miertne, przy dożyciu, wykupy, pożyczki i t. p. oraz przyjmuje składki od ubezpieczeń. Interesy ubezpieczonych są całkowicie zapewnione. Jak doniosła P. A. T., w T-wie „Europa“ nie było żadnych aresztowań, ani też przeprowadzanych rewizyj.

Giełda Pieniężna w Warszawie

w grudniu 1936 r.

Zgodnie z wykazem, opracowanym przez biuro Giełdy Pieniężnej w Warszawie, obroty ogólne w grudniu r. ub. wzrosły o 20% w stosunku do obrotów listopadowych.

Gdy bowiem w listopadzie zawarto ogółem 3793 transakcje na sumę zł. 35.510.817, w grudniu 3600 na sumę zł. 42.532.988.

W działach poszczególnych obroty w grudniu tak się przedstawiają:

a) Dewizy zagraniczne — zł. 33.487.467 (zł. 26.950.909). transakcyj dokonano 829 (828). Obroty w ten sposób wzrosły o 28%.

b) Papiery procentowe — zł. 8.167.647 (zł. 7.460.252)., transakcyj dokonano 2.242 (2275). Obroty więc zwiększyły się o 9 i pół procent. Z obrotów grudniowych papierami procentowymi na pożyczki państwowe przypada złotych 6.268.622 (złotych 5.296.480), na listy zastawne i obligacje banków państwowych — zł. 589.049 (zł. 541.323) na listy zastawne towarzystw kredytowych — złotych 1.199.202 (zł. 1.512.790), na obligacje Polskiego Banku Komunalnego zł. 10.705 (—), oraz obligacje m. st. Warszawy zł. 99.769 (zł. 109.659).

a) Akcje — zł. 877.874 (złotych 1.099.656), transakcyj dokonano 529 (690). Obroty więc zmniejszyły się o 20%.

Uwaga: Cyfry w nawiasach dotyczą danych za listopad r. ub.

W dziale dewiz zagranicznych kolejność obrotów była następująca. Londyn — zł. 12.499.831 (37,3%), N. Jork zł. 12.119.812 (36,2%), Paryż zł. 2.980.730 (8,9%), Bruksela zł. 1.896.194 (5,7%), Amsterdam zł. 1.221.012 (3,7%), Praga zł. 1.064.598 (3,2%) Sztokholm zł. 526.808 (1,6%), Zurich zł. 447.562 (1,3%), Wiedeń zł. 277.200 (0,8%), Oslo zł. 236.487 (0,7%), Berlin zł. 65.831 (0,2%), Kopenhaga zł. 46.451 (0,1%), Gdańsk zł. 40.400 (0,1%), Mediolan zł. 34.147 (0,1%), inne dewizy zł. 30.404 (0,1%),

W dziale pożyczek państwowych obroty były następujące: 7% Poż. Stabilizacyjna złotych 3.279.706, 3% Prem. Poż. Inwestycyjna I i II em zł. 2.168.840, 4% Poż. Konsolidacyjna — zł. 233.852, 5% Poż. Konwersyjna zł. 288.962, Dolarówka — zł. 180.286, 6% Poż. Dolanowa zł. 169.563, 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa zł. 7.413.

Z instytucyj kredytu długoterminowego

Towarzystwo Kredytowe m. Radomia

Jak widać z wykazu stanu operacyj długoterminowych, sporządzonego przez Tow. Kred. m. Radomia, na 31 grudnia 1936 r., było w obiegu:

5% list. zast. przestemplowanych z rublowych zł. 593.717;

5% list. zast. powstałych z konwersji 10% zł. 4.084.100.

Poznańskie Ziemstwo Kredytowe

Stan obiegu listów zastawnych w dniu 31 grudnia 1936 r.

a) 4% złotowe konwers. zł. 28.525.770

Z obrotów ogólnych listami zastawnymi i obligacjami banków państwowych przypada na Bank Gospodarstwa Krajowego zł. 469.864 oraz na Państwowy Bank Rolny zł. 119.485.

W dziale listów zastawnych towarzystw kredytowych obroty były następujące:

Z listów zast. funtowych Tow. Kred. Przemysłu Polskiego obrót 7% wyniósł zł. 36.998, 8% — zł. 107.150.

Z listów zast. towarzystw kredytowych ziemskich przypada na 4% list. zast. Towarzystwa Kred. Ziemskiego w Warszawie s. VI zł. 2.432, na 4½% s. V zł. 338.159, na list. zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4% zł. 7.424, 4½% serii L. zł. 22.947, 4½% serii K. zł. 48.311.

Z list. zast. Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie przypada na 4½% zł. 10.794, na 5% zł. 73.823 oraz na 5% z 1933 r. zł. 440.061.

Z list. zast. prowincjonalnych towarzystw kredytowych miejskich przypada na 5% z 1933 r. miast: Częstochowy zł. 6.092, Kalisza zł. 2.200, Lublina złotych 14.098, Łodzi zł. 48.402, Piotrkowa zł. 12.629, Radomia zł. 6.255, Siedlce zł. 20.611 oraz innymi zł. 816.

Obroty obligacjami m. st. Warszawy były następujące: 5½% VII poz. zł. 3.605, 6% zł. 92.014, inne zł. 4.150.

W dziale akcji obroty były następujące:

Przemysł metalowy: zł. 175.487 (20%), z których przypada na Modrzejowskie zł. 10.700, Norbliny zł. 19.970, Ostrowieckie zł. 61.411, Starachowickie zł. 81.768 inne zł. 1.638.

Przemysł maszyn i elektr.: zł. 99.015 (11,3%). Wyłącznie Lilpopy.

Górnictwo: zł. 25.799 (2,9%). Wyłącznie — Warsz. Tow. Kopalń Węgla.

Przemysł spożywczy: zł. 52.592 (6%), z których przypada na Warsz. Tow. Fabryk Cukru zł. 32.847, Haberbusch i Schiele zł. 18.845 oraz inne zł. 900.

Przemysł chemiczny: zł. 7.860 (0,9%).

Inne rodzaje przemysłu. — zł. 7.436 (0,8%).

Banki: zł. 509.685 (58,1%), z których przypada na Bank Polski zł. 508.685, na inne banki zł. 1000.

Z tytułu zaległych rat przypada Towarzystwu od stowarzyszonych zł. 255.073.81.

Do innych pozycji wypadnie nam powrócić po sporządzeniu przez Towarzystwo bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1936.

b) 4½% złotowe serii L. zł. 57.919.600

c) 4½% złotowe w złocie serii K. zł. 19.940.306.83.

Jednolity tekst ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych

Art. 1. Upoważnia się Ministra Skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych. Ogólna suma każdego z nich znajdujących się w obiegu biletów skarbowych nie może przekraczać zł. 300 milionów.

Art. 2. Bilety skarbowe są wolne od podatku od kapitałów i rent.

Art. 3. Bilety skarbowe mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo publiczne, i mogą być używane do lokowania kapitałów osób, pozostających pod opieką i kuratelą, jako też kapitałów fundacyjnych kościelnych, korporacji publicznych, kaucji cywilnych i wojskowych.

Art. 4. Bilety skarbowe nie podlegają działaniu ustawy z dnia 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 406) zgodnie z pkt. 2 art. 13 tejże ustawy w brzmieniu ustawy z dnia 18

października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 637).

Art. 5. Bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie lat 10 od dnia ich płatności.

Art. 6. (1) Wysokość oprocentowania biletów skarbowych ustala Minister Skarbu w drodze obwieszczeń, ogłaszanych w Monitorze Polskim.

(2) Wszystkie inne warunki emisji, a w szczególności wysokość odinków oraz terminy wypuszczenia i płatności biletów skarbowych ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzeń.

(3) W razie sprzedaży biletów skarbowych za granicę bilety te mogą opiewać na pieniądze zagraniczne.

Art. 7. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (Dz. U. R. P. Nr. 4 z dnia 18 stycznia 1937 r.).

Udział sfer gospodarczych w akcji na rzecz szkolnictwa polskiego zagranicą

Odezwa Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie

Dnia 15 b. m. rozpoczyna się miesiąc zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą, której punktem kulminacyjnym będzie dzień Polaka z Zagranicy 24 stycznia b. r.

Ze względu na to, iż akcja, zmierzająca do zacieśnienia więzów między Macierzą i emigracją polską zagranicą i utrzymania polskości wśród wychodźstwa zasługuje na gorące poparcie całego społeczeństwa, a więc również i sfer gospodarczych, Izba Przemysłowo - Handlowa zwraca się za pośrednictwem prasy do wszystkich przedsiębiorstw przemysłowo - handlowych z prośbą o wzięcie czynnego udziału w akcji zbiórkowej i propagandowej, prowadzonej przez Towarzystwo Polonii Zagranicznej pod protektoratem Pana Prezydenta R. P.

W szczególności jest pożądane, aby niezależnie od ofiar pieniężnych, które składać można na konto Funduszu w P. K. O. Nr. 21.895, przedsiębiorstwa zechciały zaopatrzyć okna swych gmachów i lokali biurowych oraz witryny sklepowe w nalepki propagandowe, które otrzymywać można w biurze Funduszu (ul. Mazowiecka 1).

Ponadto byłoby ze wszech miar wskazane, aby przedsiębiorstwa zechciały przeprowadzić wśród swych pracowników propagandę zachęcającą ich do zapisywania się w poczet członków Towarzystwa Pomocy Polonii Zagranicznej, aby tą drogą przyczynić się do trwałego wzmocnienia podstaw zasługującej na poparcie działalności tej organizacji.

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

Wyszedł z druku Nr. 1 z dnia 10 stycznia r. b. „Gazety Bankowej” i zawiera treść następującą:

Marcel Scheffs (Poznań) — Sprawozdanie roczne Zarządu. Seweryn Ołowiński Odreb-

ności rumuńskiej reglamentacji dewizowej. Mgr. Henryk Fisch — kilka uwag o zastawie bankowym. Bibliografia — Ustawodawstwo gospodarcze — Skarbowość — Pieniądz i kredyt — Kronika zagraniczna — Przemysł, Rolnictwo i Handel.

Odpowiedzi Redakcji

WPan S. Kempisty w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WPan Adw. A. Bier w Lublinie. Nic nie wygrały.

Poznański Bank dla Handlu i Przemysłu — Poznań. Prem. Poż. Włoska Czerw. Krzyż. oraz Serbska Tabaczna niewylosowane i nic nie wygrały.

Prem. Poż. Weneckiej z 1869 r. ostatnie losowanie odbyło się 30 czerwca 1919 r. Przedawnienie

nie po 30 latach od daty płatności.

Prem. Poż. Mediolańskiej z 1866 r. ostatnie losowanie odbyło się 16 września 1921 r. Przedawnienie — po 30 latach od daty płatności.

Prem. Poż. Holenderskiej Białego Krzyża ostatnie losowanie odbyło się 1 maja 1933 r. Dalsze losowania wstrzymane aż do odwołania.

Do 1 maja 1933 r. włącznie numer podanej premiówki nie został wylosowany.

